

Φτιάχνουμε καπέλο, μάσκα και κοστούμι με θέμα τον ήλιο και το φεγγάρι (τη μέρα και τη νύχτα).

ΥΛΙΚΑ

- κόλλα
- ψαλίδι
- συρραπτικό για χαρτιά
- χρώματα
- μαρκαδόροι
- μολύβι
- χαρτόνια λευκά και χρωματιστά
- τούλι σε χρώματα κίτρινο, πορτοκαλί, μπλε, μαύρο
- ύφασμα για το κοστούμι

Εικ. 1

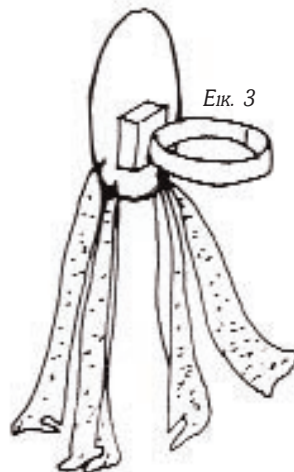

Εικ. 2

1) Κόψε μια λουρίδα χαρτόνι 4 εκατ. πλάτος και μήκος τόσο όσο να γυρίσει γύρω απ' το κεφάλι σου (εικ. 1 & εικ. 2) και φτιάξε ένα στεφάνι.

2) Κόλλησέ το και σύρραψέ το.

Για τη μάσκα αντιγράφεις το σχήμα πρώτα σε πρόχειρο χαρτί. Βρίσκεις τη θέση των ματιών και μετά το κόβεις σε χαρτόνακι. Ενώνεις μια λουρίδα για να στερεώνεται στο κεφάλι σου.

Εικ. 3

3) Κόλλησε ένα μικρό κουτάκι στο στεφάνι.

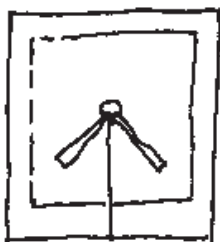
4) Κόψε ένα κύκλο από χαρτόνι για το δίσκο του ήλιου και ζωγράφισέ το εμπρός και πίσω (εικ. 3).

Εικ. 4

4) Κόψε ένα κύκλο από χαρτόνι για τον δίσκο του ήλιου και ζωγράφισέ τον εμπρός και πίσω (εικ. 4).

5) Κόλλησε το δίσκο στο στεφάνι και σύρραψε το τούλι.

Εικ. 5

6) Για να φτιάξεις το κοστούμι πάρε ένα τετράγωνο ύφασμα, κόψτο μέχρι τη μέση απ' τη μια πλευρά, ράψε δύο κορδέλες (εικ. 5).

Ένωσε τα δύο υφάσματα μαζί και βάλε πούλιες και καθρεπτάκια.

Τώρα το κοστούμι σου είναι έτοιμο (εικ. 6).

Αν θέλεις να φτιάξεις και φεγγάρι ακολουθείς τις οδηγίες μέχρι το 4 και φτιάχνεις, ζωγραφίζεις και κολλάς το φεγγάρι (εικ. 6).

Εικ. 6

Το ταξίδι στη Μυθοχώρα συνεχίζεται. Σειρά έχει τώρα ο μύθος για τη Γη. Η Γη (ή Γαία) γέννησε τον Ουρανό, τα Όρη και τον Πόντο.

Ο Ουρανός, μέσα στον απέραντο θόλο του, είχε όλο το σύμπαν με τ' αστέρια του. Τα Όρη ήταν τεράστιοι πέτρινοι όγκοι. Κάθε φορά που η γη προσπαθούσε να τα διώξει από πάνω της, τη βασάνιζαν τρομεροί πόνοι και τρανταζόταν ολόκληρη. Ο απέραντος Πόντος, η θάλασσα, αγκάλιαζε όλη τη Γαία. Ο Πόντος ήταν άλλοτε ήρεμος και γαλήνιος και άλλοτε αφρισμένος και ταραγμένος. Ύστερα η Γη γέννησε τους Τιτάνες, τους Κύκλωπες και τους Εκατόγχειρες.

Το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή, όπου βρίσκεται και το Κέντρο Γαία.

Από τον Πόντο και την Γαία γεννήθηκαν όλες οι Νύμφες που ζούσαν στη θάλασσα, στους ποταμούς, στις πηγές και στις λίμνες. Παιδί του Πόντου και της Γαίας ήταν και ο Νηρέας. Ο Νηρέας απέκτησε πενήντα κόρες, τις γνωστές Νηρηίδες που προστάτευαν τα πέλαγα και τους θαλασσινούς και ζούσαν μέσα στις σπηλιές της θάλασσας.

«Το νανάγιο της “Κίχλης”».

Τραγουδίησε μικρή Αντιγόνη, τραγουδίησε, τραγουδίησε...
δε σου μιλώ για περασμένα, μιλώ για την αγάπη
στόλισε τα μαλλιά σου με τ' αγκάθια του ήλιου...
κι όλες οι κόρες του πόντου, Νηρηίδες, Γραίες,
τρέχουν στα λαμπυρίσματα της αναδυομένης
όποιος ποτέ του δεν αγάπησε θ' αγαπήσει,
στο φως...

(Γ. Σεφέρης).

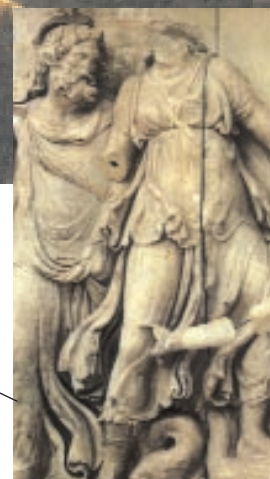

Νύμφες χορεύουν μέσα στο δάσος. Ελαιογραφία του 19ου αιώνα που βρίσκεται στο Λούβρο.

- Ποιο φαινόμενο της φύσης εξήγησαν οι αρχαίοι, όταν έπλασαν το μύθο της Γης που τραντάζει; Πώς το εξηγούμε εμείς σήμερα;
- Ποιος Άγιος προστατεύει τις θάλασσες και τους ναυτικούς; Πότε και πώς τον γιορτάζουμε;
- Ποιες ήταν οι Γραίες που τραγουδά ο Σεφέρης; Βρες κι άλλα ποιήματα που να μιλούν για τις θάλασσες, τις νεράϊδες, τους ναυτικούς ή για τους ξενιτεμένους.

Ο Νηρέας με τη γυναίκα του Δωρίδα, όπως απεικονίζονται σε ένα βωμό του Δία, που υπήρχε στην Πέργαμο.

Ο Πήγασος σταμάτησε μπροστά στον πιο φοβερό θεό, παιδί του Ουρανού και της Γης, τον Κρόνο, τον αδελφό και αρχηγό των Τιτάνων ! Ο Κρόνος, με τη βοήθεια της μάνας του της Γης, πήρε

την εξουσία από τον πατέρα του και έγινε ο βασιλιάς των θεών. Αμέσως φυλάκισε τους Κύκλωπες και τους Εκατόγχειρες, με τα 50 κεφάλια και τα 100 χέρια, και απελευθέρωσε τα αδέρφια του τους Τιτάνες. Ο Κρόνος, όπως λέει ο μύθος, κατάπιε τα παιδιά του μόλις γεννιόνταν για να μην του πάρουν την εξουσία. Όμως η γυναίκα του, η Ρέα, πρόλαβε και γλίτωσε ένα τους παιδί, τον Δία. Λένε πως τον έκρυψε στο βουνό Ίδη της Κρήτης σε μια σπηλιά, το Ιδαίον Άντρον. Εκεί τον θήλασε μια κατσίκα, η Αμάλθεια. Όταν ο Δίας μεγάλωσε, γύρισε στον Όλυμπο και έδιωξε τον Κρόνο, αφού πρώτα τον ανάγκασε να βγάλει από την κοιλιά του τα αδέρφια του.

Η Ρέα ξεγελά τον Κρόνο και του δίνει μια πέτρα σε πανιά αντί το νεογέννητο Δία. Ανάγλυφο στο Μουσείο της Ρώμης.

Το Ιδαίον Άντρον.

Στη ρωμαϊκή μυθολογία μια λύκαινα θήλασε τους μυθικούς ιδρυτές της αρχαίας Ρώμης, τον Ρωμύλο και τον Ρώμο.

Σκηνή από την Τιτανομαχία.

Η θεά Αθηνά με την στολή του πολέμου.

Αμέσως μετά ξέσπασε ένας σκληρός πόλεμος ανάμεσα στον Δία και τους Τιτάνες, που πήγαν με το μέρος του Κρόνου. Η Τιτανομαχία κράτησε δέκα χρόνια. Όλη η γη καταστράφηκε. Στο τέλος νίκησε ο Δίας με τη βοήθεια των Εκατόγχειρων, που καταπλάκωσαν τους Τιτάνες με τεράστιους βράχους.

Εκείνη την εποχή, όταν κάποιος παλιός βασιλιάς ήθελε να κρατήσει περισσότερο καιρό την εξουσία έπρεπε κάθε χρόνο να κάνει μια θυσία στους θεούς. Στο τέλος όμως πάντα αναγκαζόταν να φύγει. Ο Κρόνος, που κατάπινε τα παιδιά του, συμβολίζει μια τέτοια θυσία.

- Βρες τον μύθο για την ίδρυση της αρχαίας Ρώμης και κουβεντιάστε στην τάξη ποια αποτελέσματα έχει ένας "καυγάς".

- Τι γνωρίζεις για τα σπήλαια; Ποιοι τα εξερευνούν; Υπάρχουν σπήλαια στη χώρα που μένεις; Ποιοι μύθοι συνδέονται με τα σπήλαια αυτά;

Μετά που τέλειωσε ο πόλεμος, ο Δίας, ως νέος αρχηγός των θεών, τιμώρησε σκληρά έναν από τους Τιτάνες, τον δυνατό Άτλαντα.

Τον καταδίκασε να κρατάει αιώνια στους ώμους του τον Ουρανό,

γιατί αυτός και τ' αδέρφια του δεν τον αναγνώριζαν ως βασιλιά.

Ο Άτλαντας, λόγω της θέσης του, ήταν σοφός. Ήξερε όλα τα βάθη της θάλασσας και τα περίεργα που κρύβονται στον Ωκεανό.

Οι άνθρωποι πίστευαν εκείνη την εποχή ότι ο Κόσμος έμοιαζε σαν ένα τεράστιο κτίριο με θεμέλια, κολόνες και οροφή. Ο Άτλαντας κρατούσε τις κολόνες, όπου πατά ο Ουρανός στη Γη. Το όνομά του σημαίνει σταθερός, γερός, ανθεκτικός. Αυτός δηλαδή που μπορεί να σηκώνει βάρη.

Οι αρχαίοι Ινδοί πάλι πίστευαν ότι η Γη δεν πέφτει, επειδή στηρίζεται πάνω σε τεράστιους ελέφαντες. Οι ελέφαντες αυτοί πατούν στην πλάτη μιας χελώνας, που κολυμπά στον Ωκεανό.

- Γιατί οι άνθρωποι στην αρχαία Ινδία φαντάστηκαν έτσι τον Κόσμο;

- Υπάρχουν σήμερα Έλληνες Άτλαντες, που σηκώνουν μεγάλα βάρη; Ψάξε και βρες φωτογραφίες τους.

Στην αρχαία Αίγυπτο πίστευαν επίσης ότι οι πρώτοι θεοί ήταν οι κολόνες πάνω στις οποίες στηριζόταν το οικοδόμημα του κόσμου. Και στους αρχαίους Χετταίους ο Ουπελλούρι είναι ο Άτλαντας. Το όνομά του σημαίνει «πελώριος».

Κάποτε ο Περσέας, ο βασιλιάς του Άργους, επειδή ο Άτλαντας δεν τον φιλοξένησε, τον μεταμόρφωσε σε βράχο με τη φοβερή κεφαλή της Γοργόνας Μέδουσας. Αυτή πέτρωνε όποιον την κοιτούσε. Όπως μας λέει η παράδοση, ο βράχος βρισκόταν στη σημερινή Λιβύη της Αφρικής, έξω από τη Μεσόγειο, προς τον Ωκεανό. Γι' αυτό και ο Ωκεανός πήρε το όνομα Ατλαντικός.

Η Μέδουσα.

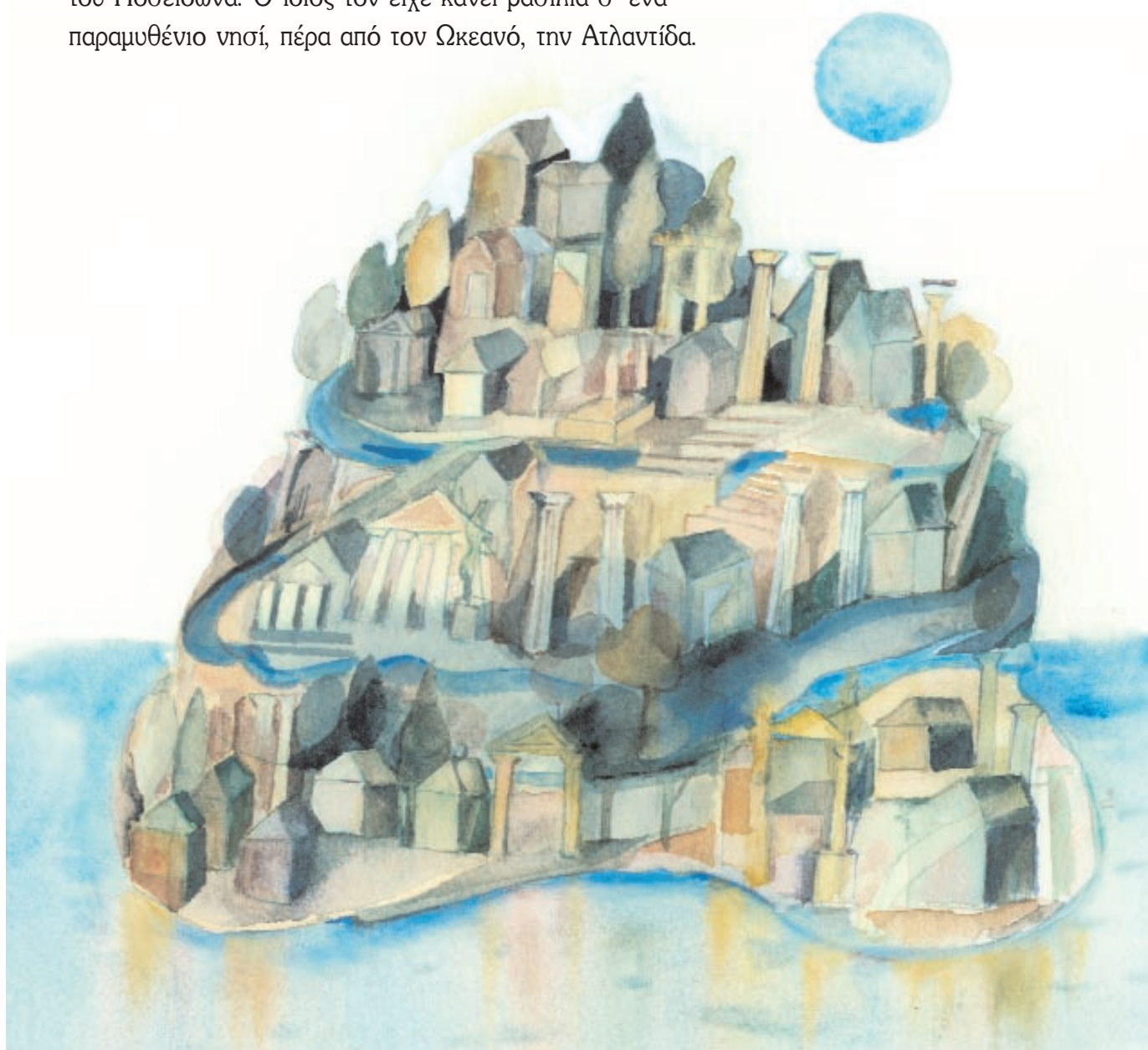

Η Γοργόνα.

Στη νεοελληνική παράδοση η Γοργόνα ήταν η αδελφή του Μεγαλέξαντρου. Είχε σώμα γυναίκας και ουρά ψαριού. Όταν οι ναυτικοί της έλεγαν ότι ο αδελφός της δε ζούσε, τους βούλιαζε τα πλοία.

Ένας άλλος πάλι μύθος μας λέει ότι ο Άτλαντας ήταν γιος του Ποσειδώνα. Ο ίδιος τον είχε κάνει βασιλιά σ' ένα παραμυθένιο νησί, πέρα από τον Ωκεανό, την Ατλαντίδα.

- Ποιος ήταν ο θεός της φιλοξενίας; Σήμερα οι Έλληνες φημίζονται για τη φιλοξενία τους;
- Βρες περισσότερες πληροφορίες για τον Περσέα και τη Μέδουσα! Μπορείς να μαζέψεις στοιχεία για τον μύθο και φωτογραφίες από μουσεία ή βιβλιοθήκες της περιοχής σου;
- Βρες ένα θρύλο για την χαμένη Ατλαντίδα και παρουσίασέ τον στην τάξη σου.

Πο πο!!! τι φασαρία και χαλασμός είναι αυτός; Θύελλες, τυφώνες, πυρκαγιές, ξηρασίες, σεισμοί και πλημμύρες έχουν ξεσπάσει παντού στη Μυθοχώρα. Τα ηφαίστεια, ο Βεζούβιος, η Αίτνα και η Νίσυρος, βγάζουν φωτιές! Ο Πήγασος τα έχει χαμένα. Οι εκατό Γίγαντες, που ήταν τόσο καιρό θαμμένοι μέσα στη γη, κάνουν επίθεση στους θεούς. Βροχή από βράχους και αναμμένα δέντρα χτυπά τον Όλυμπο. Οι θεοί πολεμούν με αρχηγό το Δία και βοηθό τους τον Ηρακλή. Πολύ γρήγορα όμως οι Γίγαντες χάνουν τη μάχη.

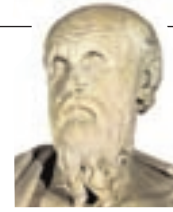

Σκηνή από τη Γιγαντομαχία.
Η Αθηνά τραβάει έναν Γίγαντα από τα μαλλιά. Ανάγλυφο από το Μουσείο της Περγάμου στο Βερολίνο.

Η ήττα των Γιγάντων από τους θεούς του Ολύμπου. Βρίσκεται στη Μαδρίτη, στο μουσείο Πράντο.

- Παρατήρησε προσεκτικά το ανάγλυφο και την τοιχογραφία. Ποια σκηνή από τη Γιγαντομαχία μας δείχνουν οι δυο καλλιτέχνες;
- Τι είναι το ηφαίστειο;
- Τι ξέρεις για τον Βεζούβιο και την Αίτνα;

Ο Πήγασος κάθεται για λίγο να ξεκουραστεί από τη φοβερή Γιγαντομαχία. Ο Ησίοδος όμως δεν τον αφήνει ήσυχο. Θέλει να του διαβάσει από ένα άλλο βιβλίο του, το «Έργα και Ημέρες», για το πώς οι αθάνατοι θεοί δημιούργησαν τους ανθρώπους.

Πέντε φορές, λέει, τους έπλασαν. Η πρώτη γενιά των ανθρώπων ήταν η Χρυσή. Οι άνθρωποι τότε περνούσαν τη ζωή τους ευτυχισμένοι.

Η δεύτερη ήταν η Ασημένια. Η γενιά αυτή δεν ήταν καλή. Οι άνθρωποι ήταν άμυαλοι και δεν τιμούσαν τους θεούς, γι' αυτό ο Δίας τους κατέστρεψε και έπλασε μια τρίτη γενιά, τη Χάλκινη.

Η γενιά αυτή δεν αγαπούσε τους πολέμους και τη βία.

Χρυσός.

Ασίμι.

Το ασημένιο γένος. Τοιχογραφία στη Φλωρεντία.

Η τέταρτη γενιά που κατοίκησε στη γη ήταν η Ηρωϊκή. Οι ήρωες και οι ημίθεοι ζούσαν ευτυχισμένοι στα Νησιά των Μακάρων, σ' ένα παραμυθένιο μέρος, όπου ο ήλιος δε βασιλεύε ποτέ και η γη έδινε πλούσιους καρπούς.

Η πέμπτη και τελευταία γενιά ήταν η Σιδερένια. Οι άνθρωποι αυτής της γενιάς ήταν γεμάτοι πίκρες και βάσανα. Δούλευαν σκληρά για να ζήσουν και ονειρεύονταν την προηγούμενη γενιά.

Σε έναν περσικό μύθο, ένα δέντρο με τέσσερα κλαδιά - ένα χρυσό, ένα ασημένιο, ένα χάλκινο κι ένα σιδερένιο - συμβολίζει τις τέσσερις γενιές των ανθρώπων.

Τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα.

Ο αριθμός «τέσσερα» **(4)** συμβολίζει τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα και τις τέσσερις εποχές του χρόνου.

Η διαδοχή των γενεών κρύβει και μια αληθινή ιστορία.

Η χρυσή γενιά, για παράδειγμα, ήταν τότε, που ο άνθρωπος δεν είχε ακόμα ανακαλύψει τη φωτιά, ούτε την τεχνολογία και ζούσε απλά μέσα στη φύση, όπως τα ζώα.

- Για ποιες ανακαλύψεις του ανθρώπου μας μιλούν η χάλκινη και η σιδερένια γενιά;

- Πότε ο άνθρωπος ανακάλυψε τα τέσσερα μέταλλα (χρυσό- ασημί- χαλκό- σίδηρο) και τι έφτιαξε μ' αυτά;

- Προσπάθησε να βρεις τον περσικό μύθο και να τον παρουσιάσεις στην τάξη σου.

Ο κατακλυσμός του Δευκαλίωνα μπορεί να σημαίνει ότι κάποτε έγινε πραγματικά ένας τέτοιος κατακλυσμός και αργότερα οι άνθρωποι τον έκαναν μύθο. Επίσης, μπορεί να συμβολίζει την αρχή της νέας χρονιάς στη φύση και στις γεωργικές εργασίες. Η παλιά σοδειά καταστρέφεται και αρχίζει η προετοιμασία για την καινούργια.

- Σήμερα ποιος είναι ο πιο γνωστός κατακλυσμός που ξέρουμε; Βρες πληροφορίες γι' αυτόν και παρουσίασέ τις στην τάξη.
- Έχουν γίνει κατακλυσμοί στο μέρος που ζεις; Ποιος τους προκάλεσε;
- Ποιος φροντίζει τους ανθρώπους που έχουν χτυπηθεί από το φαινόμενο αυτό; Υπάρχει ειδική υπηρεσία; Ψάξε και ενημέρωσε την τάξη σου!
- Δείξε στο χάρτη τα τέσσερα βουνά που λέει ο μύθος ότι μπορεί να άραξε η κιβωτός.

Στον Προμηθέα, τον προστάτη των ανθρώπων, μας πηγαίνει τώρα ο Πήγασος. Είναι ο τελευταίος μας σταθμός στο πρώτο μέρος του ταξιδιού μας στη Μυθοχώρα.

Ένας άλλος μύθος λέει πως τον άνθρωπο τον έπλασαν οι θεοί, μέσα στη γη, από χώμα και φωτιά. Προτού όμως τον φέρουν πάνω στη γη φώναξαν τους γιους του Τιτάνα Ιαπετού και της Κλυμένης, τον Προμηθέα και τον Επιμηθέα, για να τον στολίσουν και να του δώσουν διάφορα χαρίσματα. Δυστυχώς, ο Επιμηθέας έδωσε στα ζώα όλα τα χαρίσματα που του εμπιστεύτηκαν οι θεοί: τη δύναμη, το τρέξιμο, το πέταγμα, το τρίχωμα. Για τον άνθρωπο δεν άφησε τίποτε. Ευτυχώς όμως, ο Προμηθέας έκλεψε τη φωτιά και όλες τις τέχνες από τους θεούς και τα χάρισε στους ανθρώπους. Τότε ο Δίας τιμώρησε τον Προμηθέα για την πράξη του αυτή...

Μετά έβαλε τον Ήφαιστο, τον τεχνίτη των θεών, να του φτιάξει μια πανέμορφη γυναίκα από χώμα και νερό, την Πανδώρα. Αυτή πήγε στον Επιμηθέα δώρο ένα πιθάρι, που κανείς δεν έπρεπε να ανοίξει. Τελικά όμως, η Πανδώρα, γεμάτη περιέργεια το άνοιξε και από τότε όλες οι συμφορές γέμισαν τη γη. Τελευταία στο πιθάρι μέσα έμεινε η Ελπίδα. Στη μυθολογία των ασσυροβαβυλωνίων, το ρόλο του Προμηθέα έπαιξε ο θεός της σοφίας και του πολιτισμού, ο Έα.

-Ποια ήταν η τιμωρία του Προμηθέα; Κοίταξε την πρώτη εικόνα.

-Ο Δίας τον τιμώρησε δίκαια;

-Τι συμβολίζει ο μύθος του Προμηθέα;

-Μπορείς να βρεις στοιχεία από τους μύθους της χώρας που ζεις για κάποιον δικό της «Προμηθέα» και να τον συγκρίνεις με το μύθο του έλληνα Τιτάνα;

-Γιατί ο Ησίοδος έβαλε μια γυναίκα να ανοίγει από περιέργεια το πιθάρι;

Το «τραγούδι της Γης» ακούγεται την ώρα που επιστρέφουμε με το φτερωτό μας άλογο από το πρώτο ταξίδι μας στη χώρα των Μύθων. Είναι ένα τραγούδι που δεν το ακούμε σήμερα συχνά, γιατί ζούμε στις πόλεις μακριά από τη φύση και έχουμε ξεχάσει τα βασικά στοιχεία της: το χρώμα, τη φωτιά, το νερό και τον αέρα.

Οι άνθρωποι που έζησαν στη μακρινή εκείνη εποχή των μύθων ήταν πολύ πιο κοντά στα τέσσερα αυτά στοιχεία της ζωής. Αυτά τα στοιχεία, πριν από 2500 χρόνια, τα μελέτησε ο Εμπεδοκλής.

φωτιά

νερό

αέρας

γη

-Τι ξέρεις για τα τέσσερα αυτά στοιχεία; Ποιος ήταν ο Εμπεδοκλής;

-Μπορείς να παίξεις με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριάς σου το ταξίδι «του νερού», «της φωτιάς» και

«του αέρα», όπως εσύ το φαντάζεσαι;

-Βρες τα τέσσερα αυτά στοιχεία στους μύθους που διάβασες και πες τι κάνει το καθένα. Ζωγράφισε αν θέλεις κάτι για να δείξεις τη δύναμή τους!

-Διηγήσου με λίγα λόγια τι σου έκανε εντύπωση από το πρώτο ταξίδι σου με τον Πήγασο και την παρέα του, στη Μυθοχώρα!